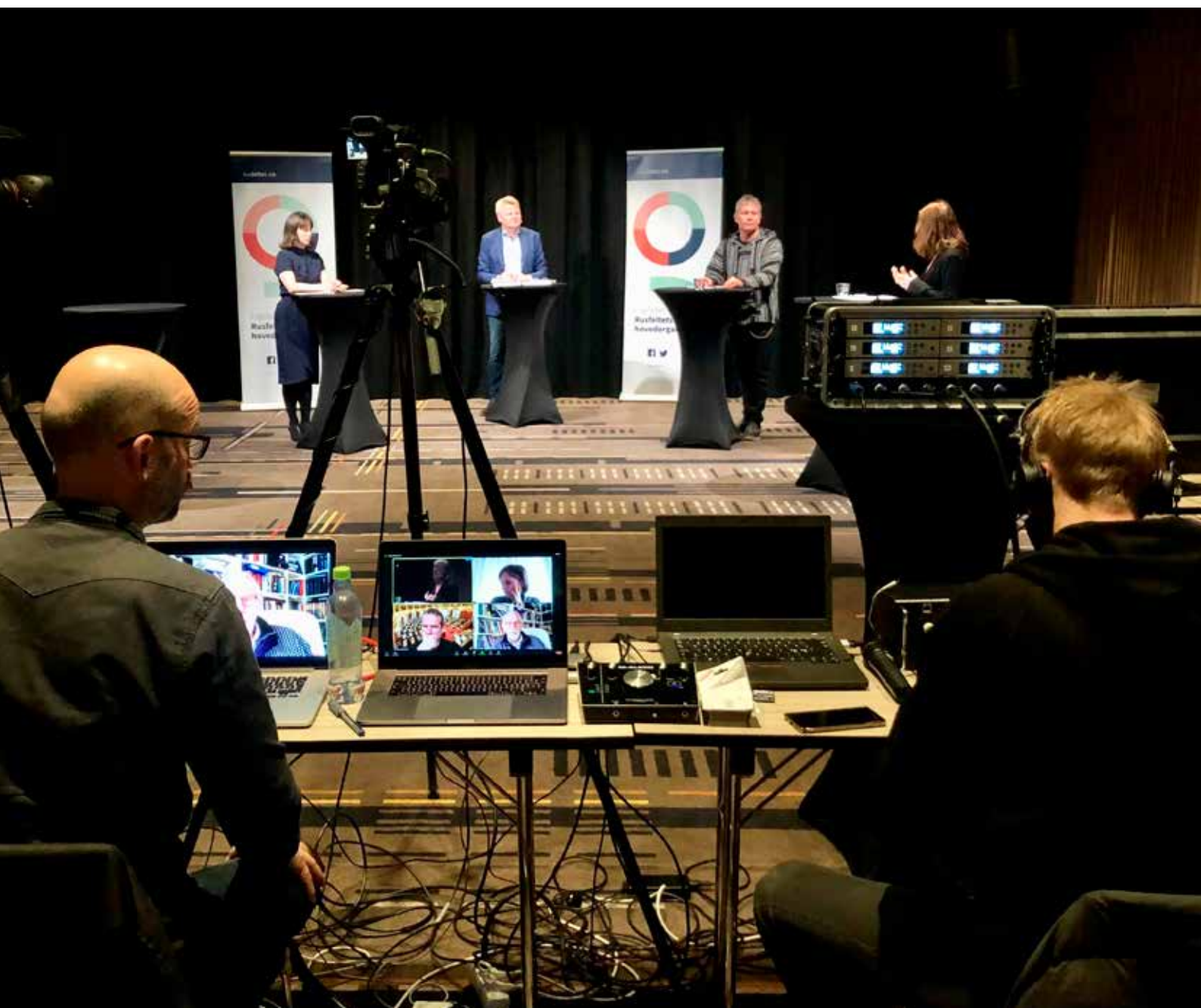
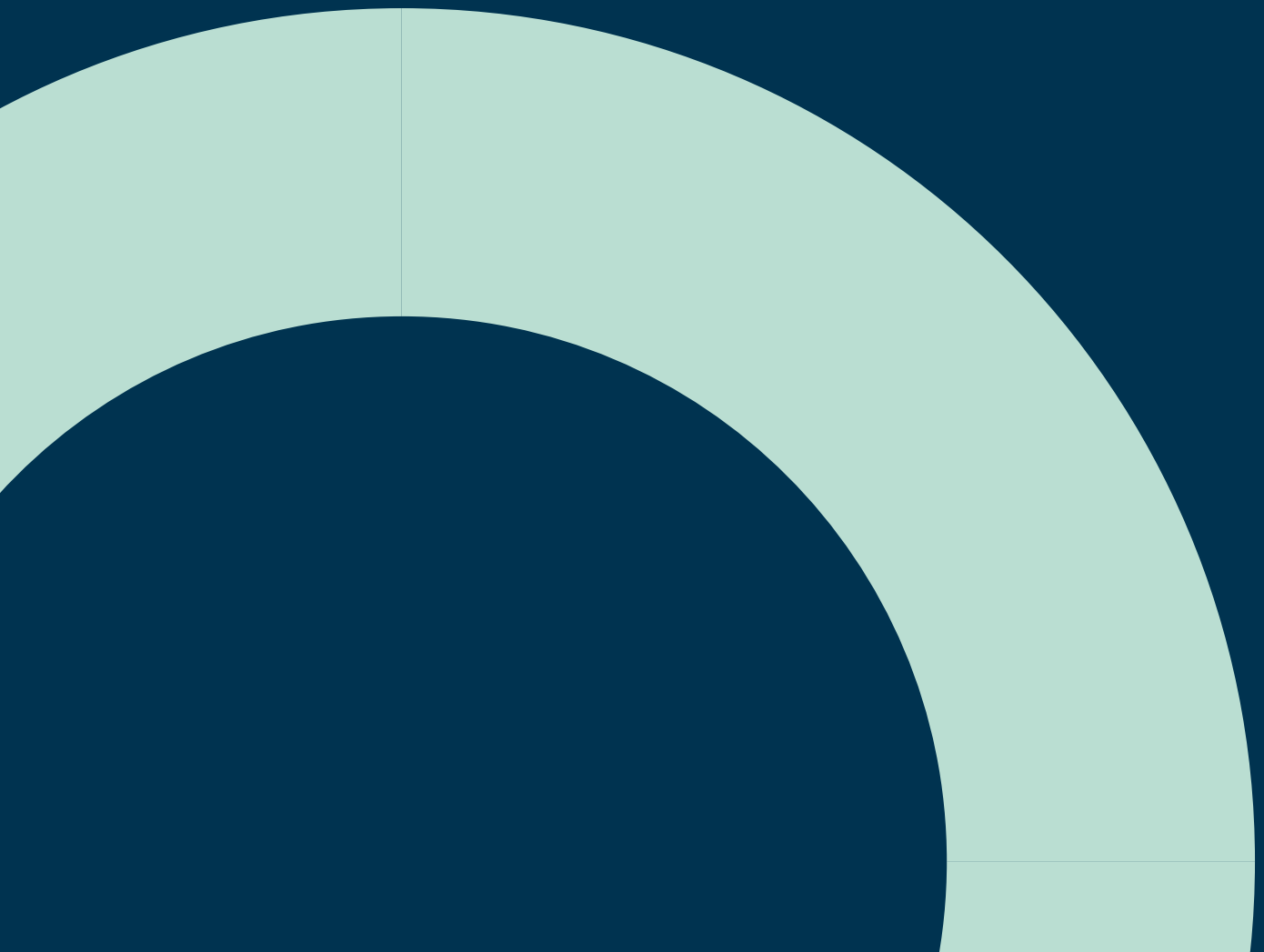
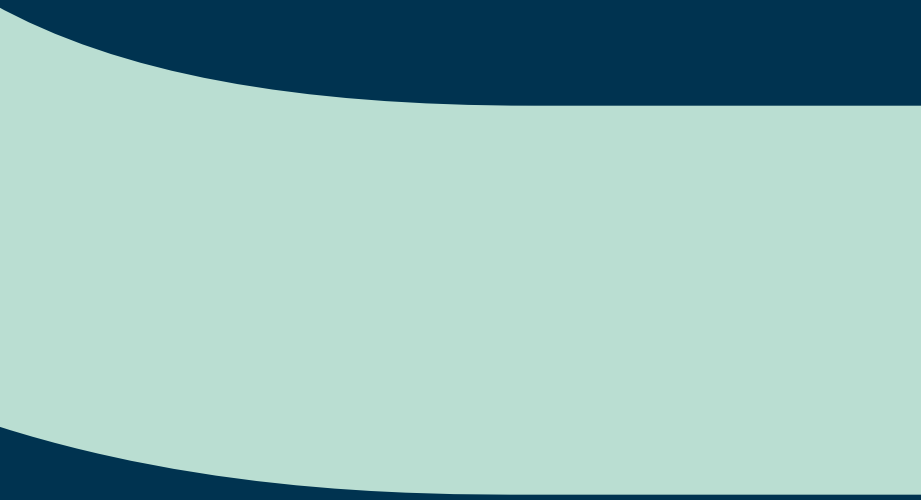

ÅRSMELDING 2020–2021

ÅRSREGNSKAP 2020

INNHold

INNLEDNING	5
ORGANISASJON	6
ØKONOMI	8
AKTIVITETER	8
GJENNOMFØRING AV ARBEIDSPLANEN 2020	9
Fremme kunnskapsbasert praksis i rusfeltet	9
Være en tydelig og synlig ruspolitisk aktør	14
Være rusfeltets viktigste møteplass	17
Være den mest aktuelle og relevante organisasjonen i rusfeltet	18
ANDRE AKTIVITETER	22
AVSLUTNING	25
ÅRSREGNSKAP 2020	26
REVISORS BERETNING	33

The background features abstract geometric shapes in teal and dark blue. On the left, a large teal circle is partially visible. On the right, a teal shape resembling a stylized arch or a partial circle is present. The text is positioned in the lower right area of the page.

**ÅRSMELDING
2020–2021**

1. INNLEDNING

Hvor mange ganger har vi ikke hørt uttalelsen; dette har vært et annerledes år. Det er intet unntak for Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon. Koronasituasjon har påvirket oss mye.

Mange av våre aktiviteter har i perioden blitt avlyst. Muligheten til besøk og annen utadrettet virksomhet ble svært begrenset. Denne årsmeldingen beskriver perioden fra 18. mars 2020 til 19. mars 2021. Det betyr 12 måneder med korona og restriksjoner. Noen steder bruker vi tall for 2020, men det presiseres i teksten.

Selv om koronasituasjonen har påvirket mye har vi likevel hatt et aktivt år. Våre medlemmer har gjort imponerende mye godt rusfaglig arbeid og mange har vist stor evne og vilje til omstilling. Vi har blitt gode på digitale plattformer og lært oss nye møtformer og kultur for samarbeid.

Pakkeforløp, rusreform og opptrappingsplan er tre store innsatser som mange har diskutert med oss og som vi har skrevet og ment mye om i løpet av perioden.

Innenfor rusfeltet skjer det fortsatt stadige endringer som påvirker rammevilkårene til våre medlemsorganisasjoner. Fagrådet skal fortsatt være aktiv i å påvirke disse rammevilkårene. Rammevilkårene for medlemmene har en direkte betydning for den hjelp og støtte pårørende og rusavhengige får i sin streben for en best mulig situasjon.

2. ORGANISASJON

Fagrådet ble etablert i 1991 og var den gang en sammenslåing av to organisasjoner. Det var Samordningsrådet for institusjoner for rusmiddelmissbrukere (SIR) og Ledergruppa for institusjoner innen rusmisbruk (LIR). Dagens navn, Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon, ble vedtatt på årsmøtet i 2012.

Fagrådet er en medlemsorganisasjon og per 19. mars 2021 er det 135 medlemmer.

Medlemsvirksomhetene representerer forebygging, behandling, lavterskeltjenester, bolig- og omsorgstjenester, avholdsarbeid, pårørendearbeid, brukerorganisasjoner, høyskole-, forsknings- og kompetanseutvikling, opplysningsarbeid og mer til. Medlemsvirksomhetene kommer fra både offentlig, ideell og privat sektor.

FORMÅL OG FUNKSJON

Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon er en nasjonal fag- og ruspolitisk medlemsorganisasjon for tiltak/tjenester for mennesker med rusmiddelrelaterte problemer og avhengighetsproblematikk.

Fagrådets formål er å synliggjøre, samle, drøfte og formidle de ruspolitiske konsekvensene, faglige erfaringer, brukererfaringer og forskning for å sikre rusfeltet best mulig organisatoriske, faglige og ressursmessige betingelser.

FAGRÅDETS VISJON

Mangfoldige, tilgjengelige og helhetlige tjenester i et samlet rusfelt.

ÅRSMØTE 2020

Årsmøte 2020 ble avholdt i Oslo på hotell The Hub 3. september 2020. Det var 66 deltakere til stede hvorav 34 deltok digitalt. Av disse var 55 stemmeberettiget. Det ble behandlet åtte saker. Protokollen ligger på rusfeltet.no.

Styreleder Kirsten Frigstad gikk av med pensjon i juni 2020 og Anders Dalsaune Jansen var fungerende styreleder fram til årsmøtet. Et enstemmig årsmøte valgte Dalsaune Jansen til ny styreleder.

STYRET

Fagrådet ledes av et styre med styreleder, nestleder samt syv styremedlemmer som avspeiler bredden av medlemsvirksomheter.

Styreleder Kirsten Frigstad gikk av med pensjon i juni 2020 og Anders Dalsaune Jansen var fungerende styreleder fram til årsmøtet.

FOTO: TORHILD KIELLAND

Styret sammen med leder Jan Gunnar Skoftedal i september 2020. Frode Woldsund var ikke til stede da bildet ble tatt.

FOTO: TORHILD KIELLAND

Styret har bestått av:

- **Styreleder** Anders Dalsane Jansen, leder Tyrilistiftelsen
- **Styrets nestleder** Trude Lønning, leder Mestringsenheten, Sandnes kommune

Styremedlemmer

- Frode Woldsund, regionleder Frelsesarmeens rusomsorg region sør
- Kine Haugen, FO, til daglig seksjonsleder poliklinikk Sykehuset Østfold
- Lars A Lian, faglig leder Stiftelsen Fossumkollektivet
- Tommy Sjøfjell, prosjektleder A-larm
- Ellen Ingrid Eira, leder døgnenheten Karasjok, Finnmarkssykehuset HF
- Merete Hanch-Hansen, avdelingsdirektør Velferdsetaten Oslo kommune

Janka Holstad, direktør for divisjon behandling Blå Kors, byttet jobb og gikk ut av styret 31. desember 2020. Hun ble ikke erstattet, men nytt styremedlem velges på årsmøtet 2021. Fagrådets leder, Jan Gunnar Skoftedal, er styrets sekretær.

STYREMØTER

Det har i perioden vært avholdt åtte styremøter. Det er kun ett styremøte; 25. september på Gardermoen, hvor styret har møttes fysisk. De syv andre møtene har vært digitale. Styret har behandlet 48 saker. I tillegg er det vært e-postutveksling om ulike aktuelle saker og høringer.

Styret avholdt styreseminar på Gardermoen 25.–26. september 2020 for planlegging av oppgaver og konferanser for kommende periode. Møtet var preget av mye usikkerhet om hvordan situasjonen skulle utvikle seg.

SEKRETARIATET

Fagrådet leier kontorlokaler til sekretariat og møtevirksomhet i Nedre Slottsgate 7 i Oslo. Sekretariatet ivaretar den daglige driften av Fagrådet i tråd med organisasjonens vedtekter, årsmøtets vedtak og oppfølging av styrevedtak.

FOTO: TORHILD KIELLAND

Jan Gunnar Skoftedal er leder. Torhild Kielland er rådgiver i 100 % stilling. Kristin Halvorsen var ansatt som organisasjonssekretær i 40 % stilling frem til 30. april 2020. Usikkerheten i lys av koronasituasjonen har gjort at vi ikke har ansatt noen nye i stillingen.

Fagrådet er medlem av arbeidsgiverforeningen Virke.

MEDLEMSVIRKSOMHETER

Per 19. mars 2021 er det 135 virksomheter/organisasjoner som er medlemmer. Disse representerer over 200 ulike tiltak med nærmere 6 000 årsverk og en rekke frivillige.

Siden 18. mars 2020 har åtte nye virksomheter/organisasjoner meldt seg inn:

- Back in the ring (Viken)
- Barn av rusmisbrukere – BAR (Oslo)
- Tyrili utvikling- og prosjektstiftelse (Oslo)
- Lier kommune, dagbehandling (Viken)
- Guttorm Toverud Consulting
- Tyrili Klatresystemer (Oslo)
- Usynlig tigre (Oslo)

- Kristiansand konsult (Agder)
- Fyrllyset, Frelsesarmeen (Oslo)

I samme periode har totalt fire virksomheter avsluttet medlemskapet:

- Skyggeutvalget – avviklet
- FRI (Brua) Kirkens bymisjon Bodø – avviklet
- Nettverket for veiledningssenter for pårørende – ønsket ikke å forlenge
- Fossumkollektivets venner – ønsket ikke å forlenge

To virksomheter i Frelsesarmeen, Fabo Oslo og Fabo Asker, er slått sammen til en enhet, Frelsesarmeen Fabo.

3. ØKONOMI

I 2020 hadde Fagrådet et overskudd på kr 401 848,- (underskudd på kr 271 448,- i 2019).

Fagrådets hovedinntektskilder er deltakeravgift, tilskudd fra Helsedirektoratet, prosjekttilskudd og medlemskontingent.

Sum driftsinntekter i 2020 var kr 5 663 740,-. En nedgang på drøye 19 prosent fra 2019.

Fagrådet fikk i 2019 kr 3 600 000,- i tilskudd fra Helsedirektoratet. Det var det samme som i 2019.

Fagrådets revisor er BDO AS avdeling Bergen.

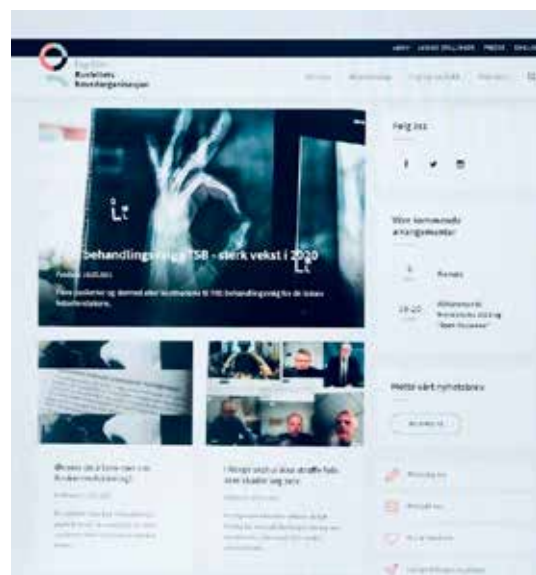
4. AKTIVITETER

GENERELT

Det er arbeidsplanen, vedtatt på årsmøtet, som i stor grad er styrende for våre aktiviteter. Våre aktiviteter skal igjen reflekteres av de langsiktige målene som er synliggjort i strategien. Styret og sekretariatet prøver gjennom sitt arbeid å fange opp ulike bevegelser og utvikling innenfor rusfeltet.

Koronasituasjonen har bidratt til færre besøk hos medlemsvirksomhetene og de besøkene som er gjennomført har vært annerledes. Vi, som mange andre, har økt vår bruk av digitale møter med våre medlemmer og andre.

Nettsiden rusfeltet.no er og har vært viktig som formidlingskanal. Det er ikke blitt mindre viktig i dette året hvor de fysiske møteplassene i stor grad har blitt avlyst.

STRATEGI

Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon

2020

HOVED-STRATEGI	Rusfeltets viktigste møteplass	Fremme kunnskapsbasert praksis i rusfeltet	Den mest aktuelle og relevante organisasjonen i rusfeltet	Tydlig og synlig ruspolitisk aktør
HOVED-AKTIVITET	<ul style="list-style-type: none"> • Ha en oppdatert IKT-plattform • Samle bruker- og pårøndererfaringer 	<ul style="list-style-type: none"> • Utfordre etablerte sannheter • Fra straff til hjelp • Sikre sammenhengende tjenester • Sikre like muligheter for utvikling for ideell og offentlig sektor 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle tilbud til medlemmene • Forbedret økonomi • Utvikle regionale nettverk • Utvikle organisasjonen 	<ul style="list-style-type: none"> • Sette ruspolitisk dagsorden • Synliggjøre organisasjonen i det offentlige rom
KRITISKE SUKSESS-FAKTORER	<ul style="list-style-type: none"> • Mangfoldet i organisasjonen • Samarbeidet med bruker- og pårøndernettverket • Konkurransen om konferanser • Økte miljøkrav • Digitalisering og sosiale medier • Bærekraftsmålene • Betalingsvillighet 	<ul style="list-style-type: none"> • Rus & Samfunn • Legitimitet og troverdighet hos forskningsmiljøer • Samarbeidsevne og -vilje 	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetansen i organisasjonen • Omdømme • Samlende, aktuell og relevant • Personalressurser • Medlemsfordeler • Kontingentingang • Endringer i offentlige tilskudd • Betalingsvillighet • Konkurransen om medlemmer • Andre inntekter, gaver, prosjekter, samarbeid • Organisasjonstrender 	<ul style="list-style-type: none"> • Synlighet i offentligheten • Politisk vilje til å prioritere rusfeltet • Konkurransen om meninger og media • Ukjent for media og politikere

VISJON
Mangfoldige, tilgjengelige og helhetlige tjenester i et samlet rusfelt.

FORMÅL
Synliggjøre, samle, drøfte og formidle de ruspolitiske konsekvensene, faglige erfaringer, brukererfaringer og forskning for å sikre rusfeltet best mulig organisatoriske, faglige og ressursmessige betingelser.

MÅL
Bidra til faglig utvikling, sikre oppslutning og drive politisk påvirkning.

Den nye strategien, som ble presentert på årsmøtet september 2020.

Totalt er det skrevet 200 saker i 2020. Sakene omhandler rusfaglige og ruspolitisk praksis/ endringer/mangler/utfordringer samt saker om våre aktiviteter og organisasjon

Nettsiden er godt besøkt og hadde i 2020 nesten 170 000 treff. Det er «all time high» og utviklingen fortsetter i 2021. Det forteller at rusfeltet.no er en viktig arena for kunnskap, informasjon og meningsutveksling. Nettsiden ble endret fra juni 2020 hvor vi fikk ny leverandør og annen layout.

NY STRATEGI

På årsmøtet i september 2020 presenterte styret Fagrådets nye strategi. Det er fire hovedstrategier som angir retningen i vårt langsiktige arbeid. Som dere vil se senere er det disse fire hovedstrategiene som operasjonaliseres i den årlige arbeidsplanen. Styret har en gjennomgang av strategien årlig og gjør nødvendige justeringer.

GJENNOMFØRING AV ARBEIDSPLANEN 2020

Arbeidsplanen bygger opp under strategiene og aktivitetene. Arbeidsplanen er omfattende. I denne årsmeldingen rapporterer vi på det vi har gjort i perioden på de enkelte punkt. Denne rapporteringen går fra mars 2020 til mars 2021.

1. FREMME KUNNSKAPSBASERT PRAKSIS I RUSFELTET VED Å:

a) ta opp aktuelle rusfaglige saker

Dette er et hovedområde for vårt arbeid. En rekke saker er tatt opp og synliggjort. Vi har pekt på områder hvor det er mangler eller utfordringer og vi har vist frem gode saker / god praksis. De fleste sakene er omtalt på rusfeltet.no. Det vil i noen tilfeller være vanskelig å skille mellom rusfaglige og ruspolitiske saker.

Eksempler på tema i 2020 er:

- Covid-19-situasjonen for rusavhengige (utdypes i eget avsnitt)
- Hepatitt C – muligheten til å eliminere et virus
- Trening som medisin, i rusbehandling (utdypes i eget avsnitt)
- Recovery-orientert arbeid
- Musikkterapi i rusbehandling (utdypes i eget avsnitt)
- Rusreformen – fra straff til hjelp
- Kriminalitet og rusavhengighet
- Pakkeforløp
- Medisinalvalg i LAR
- Ruskompetanse i barnevern og forebyggende tjenester

- Vold, overgrep og traumer
- Selvmord/overdose
- Motivasjon og håp
- Alkohol

Fire av de ti mest leste sakene i perioden var saker relatert til covid-19.

Kristin Halvorsen FOTO: TORHILD KIELLAND

Sekretariatet ved Torhild Kielland besøkte Kirkens Bymisjon Origosenteret 1. desember 2020. Målet var å erfare temadagen «Et bedre liv» med Richard og Line Grønlie, og Tommy Sjøfjell. Prosjektet «Et bedre liv» har så langt nådd ut til over 3200 mennesker i rusbehandling. FOTO: TORHILD KIELLAND

Men den absolutt mest leste var saken om vår egen Kristin Halvorsen (bildet), som opplevde at NAVs regelverk gjorde det vanskelig for henne å jobbe hos oss; «Nav gjør det vanskelig for meg å jobbe».

Andre saker som er mye lest på rusfeltet.no er:

- Ksalol – falske og farlige piller med kyniske bakmenn
- 12 av 15 barnevernstjenester bryter loven
- Genialt av NRK – om unge med alkoholproblemer
- Skal vi også mene noe om Petter?
- Buvidal feirer ett-årsdag med gode resultater

Saker som vi selv har brukt mye tid på i perioden er:

- Regjeringens forslag til ny rusreform kommer i februar
- Kan kriminalitet ta form som avhengighet?
- Hvordan fungerer rusbehandling for straffedømte?
- Over halvparten av innsatte har alkoholproblemer!
- Din plan. Ditt prosjekt. Ditt liv. Sterk temadag på Origosenteret!

Covid-19

12. mars 2020 ble det innført store inngripende tiltak i hele samfunnet. Usikkerheten var stor. Dette var en situasjon ingen hadde vært i tidligere. Vi hadde sett dramatiske bilder fra helsevesenet i andre land. Mange var bekymret for hva som ville skje hvis det ble utbrudd i rusmiljøene eller på rusinstitusjoner. Mange institusjoner og helseforetak iverksatte kriseplaner. Dessverre innebar det at noen pasienter ble skrevet ut av institusjon for å klargjøre plasser til rusavhengige pasienter smittet av korona. I andre tilfeller ble personale frigjort for å arbeide med koronarelaterte oppgaver som testing og smittesporing.

I ettertid vet vi at pasienter som ble utskrevet, har taklet dette ulikt. Vi er kjent med at det har vært dødsfall i den gruppen uten at vi direkte kan relatere det til utskrivningen fra institusjon, men det kan heller ikke utelukkes.

19. mars 2020 skrev Helsedirektoratet «Planlagte innleggelses og dagbehandling bør opphøre inntil videre». Selv om de fleste hadde stor forståelse for den krevende situasjonen institusjonene var i, møtte forslaget stor motstand. Etter en kort høringsrunde ble retningslinjene justert slik at ingen skulle skrives ut uten egen medvirkning og ha et tilbud å

Fra webinarret «Koronakrisen inspirer rusfeltet til å tenke nytt? Hva tar vi med oss videre?» Fra venstre: Jan Gunnar Skoftedal, Haakon Holmberg, fagsjef og psykologspesialist ved A-senteret, Linda Elise Wüsthoff, etats-overlege i Velferds-etaten, Oslo kommune, Arild Knutsen, leder FHN og Anders Dals-aune Jansen, leder Tyrilistiftelsen.

FOTO: TORHILD KIELLAND

gå til. Fagrådet svarte på høringen, og sammen med flere andre, bidro vi til at retningslinjene ble bedre.

Fagrådet hadde kontakt med flere av våre medlemsvirksomheter om hvordan de håndterte situasjonen og det viser seg at det var svært ulikt. For mange av de ideelle institusjonene var det etter kort tid «business as usual», men med særlige smitteverntregler. De offentlige avdelingene var mer preget av situasjonen og for en del tok det lenger tid før aktivitetene var tilbake i mer normal drift.

Våren 2020 ble det meldt om lite smitte i de åpne rusmiljøene til manges overraskelse. Det var stor bekymring ut fra kunnskapen om svekket allmentilstand hos rusavhengige. Vinteren 2021 har vi imidlertid opplevd større smitteutbrudd i de åpne rusmiljøene i flere av de større byene.

Fagrådet arrangerte 18. juni 2020 et webinar; *Koronakrisen inspirer rusfeltet til å tenke nytt? Hva tar vi med oss videre?*

Hele webinarret kan du se på vår YouTube-kanal: [youtube.com/watch?v=KbTlLpF_M](https://www.youtube.com/watch?v=KbTlLpF_M)

Musikkterapi

Fagrådet deltar i Nasjonalt nettverk for musikkterapi – rus og psykisk helse, sammen med begge forskningssentrene for musikkterapi i Norge; Cremah og GAMUT. Sentrene er knyttet til henholdsvis Musikkhøgskolen i Oslo og Universitetet i Bergen. I nettverket deltar i tillegg fire av kompetansesentrene rus (KoRus) og NAPHA. Fagrådet har deltatt i nettverket i seks år. Nettverket hadde 10-årsjubileum i 2020.

Vi har en intensjonsavtale med Cremah og i 2019 takket vi ja til å ha redaktøransvar for en ny etableringshåndbok for musikkterapi i rus- og psykisk helsetjenester. Denne ble publisert i juni 2020 og er et digitalt verktøy for ledere og ansatte som ønsker å opprette musikkterapi som tilbud og som ønsker svar på praktiske og faglige spørsmål.

Sekretariatet har i perioden sittet i styringsgruppen for FACT Gjøvikregionen som ressurs fra Fagrådet og Cremah. FACT Gjøvikregionen inkluderer musikkterapi i FACT og følges tett opp med forskningsstudier fra NKROP og Cremah.

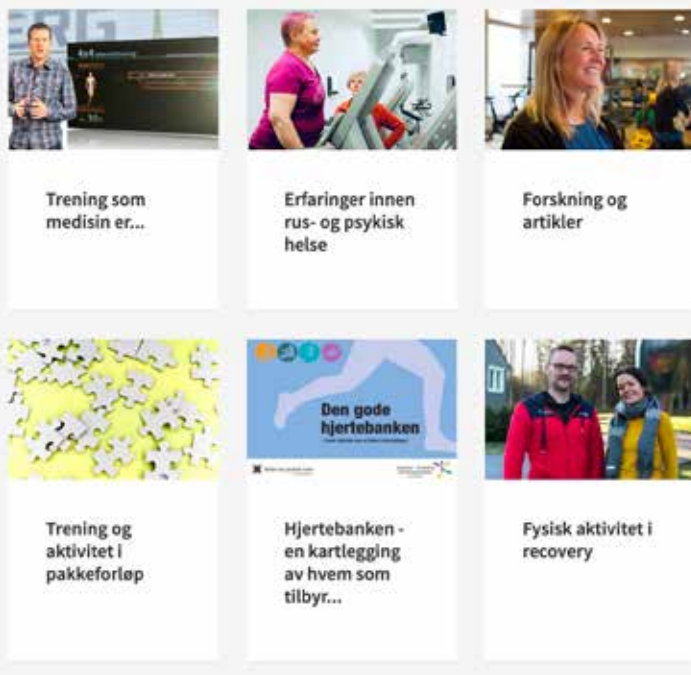
I perioden har vi videre inngått en strategisk samarbeidsavtale med Polyfon. Polyfon er en kunnskapsklynge for musikkterapi koordinert av Griegakademiet, UiB. Bakgrunnen er at tilgangen

til musikkterapi er ujevnt og urettferdig fordelt i landet. Samarbeidet skal bidra til at flere brukere får tilgang til musikkterapi der de bor.

I perioden har vi utviklet en egen kunnskapside om musikkterapi i rus- og psykisk helsebehandling på rusfeltet.no. Siden har lenker til etableringshåndboken og erfaringsrapporter som er skrevet de siste ti årene. Den har videre informasjon om forskning, videomateriell, brosjyrer og ikke minst hva som er skrevet om musikkterapi, i retningslinjer, prosedyrekoder og samvalgsverktøy.

Trening og aktivitet i rus- og psykisk helse-behandling

Sammen med Rådet for Psykisk helse har vi tidligere hatt prosjektet «Hjertebanken» der vi kartla omfanget og systematikken i bruk av trening og aktivitet i behandling av rus- og psykisk helseproblemer.

Erfaringene fra Hjertebanken gjorde at vi i 2019 søkte om midler gjennom Stiftelsen Dam sammen med Rådet for psykisk helse, om et oppfølgingsprosjekt «Nettverk sikrer trening i behandling». Søknaden ble innvilget og vi skulle vært godt i gang med prosjektet i 2020.

Vi er fortsatt i startgropa på grunn av koronasituasjonen. Høsten 2020 søkte vi Dam om noen måneders utsettelse av prosjektet, noe vi fikk

innvilget. Vi har gjort noen justeringer og er i gang med digitale møter og planer for digitale nettverk for erfaringsutveksling og kunnskapsspredning.

I perioden har vi utviklet en egen kunnskapside om trening som medisin på vår nettside rusfeltet.no. Siden har oversikt over forskning, videomateriell, erfaringer med trening i rusbehandling, hva som står om trening i prosedyrekoder, pakkeforløp, retningslinjer og samvalgsverktøy. Siden inkluderer også informasjon om aktører som tilbyr bruk av fysisk aktivitet i recovery.

Brukermedvirkning

Fagrådet har siden 2015 koordinert et bruker- og pårørendenettverk på rusfeltet. Organisasjonene som er med i nettverket er Marborg, FHN, BAR, Ivareta, A-larm, ProLAR-Nett, Normal Norge, RIO og Det Nytter.

Organisasjonene benytter nettverket til å ta opp saker som organisasjonene står sammen om, både politisk og faglig. Nettverket har vedtatt sju prinsipper som rammer for samarbeidet. Nettverket har gjennomført fem møter i perioden og har utviklet seg til å bli et nettverk som mange politikere og fagfolk lytter til.

b) fremme rus- og avhengighet som fagområde og bidra til økt fokus i øvrige helsetjenester og forskning

Å opprettholde rus- og avhengighet som eget fagområde har vært et satsningsområde i flere år. Det handler ikke om hvor rus plasseres på organisasjonskartet, men at det har en egen stemme der det er nødvendig. Vi så betydningen av det under den kaotiske tilstanden som helsetjenestene var i våren 2020.

Kvalitetsregister for rusbehandling (KVARUS) har vært i drift siden januar 2020. Det er KORFOR ved

Helse Stavanger som drifter registeret og Sverre Nesvåg er registerleder. Registeret har som formål å bidra til å si hva som er god rusbehandling. Vi tror at registeret kan bidra til å fremme rus- og avhengighet som eget fagområde. Leder i Fagrådet, Jan Gunnar Skoftedal, sitter i KVARUS sitt fagråd.

Vi har i flere år engasjert oss i rus og avhengighet som eget høyskole- og universitetsfag og etterspurt hvordan dette svares ut i de ulike utdanningsløpene. Vi har tidligere påpekt stor grad av personavhengig undervisning, lite systematikk, og mangelfull opplæring i rus og avhengighet i sentrale utdanninger innen sosialt arbeid, barnevern, psykologi og medisin. Studie- og emne-ansvarlige ved utdanningsinstitusjonene har ikke prioritert å bli enige om en «kunnskapspakke» i rus- og avhengighet. Dermed har studietilbudet variert sterkt mellom høyskolene og universitetene – fra valgfag til spesialisering.

Fra høsten 2020 har alle helse- og sosialutdanninger nye programplaner og retningslinjer. Vi følger opp om dette får konsekvenser for opplæringen. Vårt ønske er at enhver høyere helse- og sosialfaglig utdanning setter rus og avhengighet som eget emne med krav om et gitt timetall / antall studiepoeng.

I 2020 har vi satt spesielt fokus på manglende rus- og avhengighetskompetanse i barnevernet og NAV. Årsaken til dette er en rekke tilsynsrapporter og mediasaker som har løftet fram alvorlige svakheter.

22. oktober 2020 var vi invitert til det medisinske fakultetet ved UiO for å følge undervisningen for medisinstudenter om brukermedvirkning, individuell plan og samhandling i ansvarsgrupper. Det ble en særdeles god opplevelse. Med stor interesse følger vi prosjektet som i 2014 ble initiert av leger og undervisningsleder Anne Kveim Lie ved Institutt for helse og samfunn og psykiater og forsker ved Oslo universitetssykehus Ingrid Amalia Havnes (bildet sammen med Tommy Frantzen, regionleder A-larm). De to inviterte bruker- og pårørendeorganisasjoner på rusfeltet til å være med i et samarbeid for å utvikle og prøve ut en modell for simulering av ansvarsgruppemøter. Sammen med A-larm søkte de om midler til prosjektet og fikk støtte fra Stiftelsen Dam. Midlene har blant annet gjort det mulig å lage en undervisningsvideo og et tilhørende tipshefte ført i pennen av initiativtagerne og Tommy Sjøfjell, styremedlem i Fagrådet og ansatt i A-larm.

Psykiater og forsker ved Oslo universitetssykehus, Ingrid Amalia Havnes, sammen med Tommy Frantzen, regionleder i A-larm. FOTO: TORHILD KIELLAND

Vi har i denne perioden hatt flere samarbeidsprosjekter med andre om gode helsetjenester og forskning. Gjennom søknader til Stiftelsen Dam har vi bidratt til økt fokus på somatiske problemer hos rusavhengige og generell kunnskap. Vi har fremmet gode forskningsprosjekter og er samarbeidspartner hos Seraf på en langtudiell studie av mødre i LAR og deres barn.

Jan Gunnar Skoftedal har undervist studenter ved optopedi-ingeniørstudiet ved Oslo Met.

c) arbeide for at grunnleggende tjenester som helsehjelp, bolig, arbeid og aktivitet er tilgjengelig

Grunnleggende tjenester som helsehjelp, bolig, arbeid og aktivitet er ikke en selvfølge. Det er store variasjoner over hele landet. Opptappingsplanen for rusfeltet skulle bidra til å redusere forskjellene. Evalueringene viser at forskjellene ikke er blitt mindre, men mange kommuner har bedret sine tjenester.

På nettsiden rusfeltet.no har vi prøvd å vise frem de gode tiltakene for å gi andre råd og tips om hva som kan gjøres.

12. januar 2021 arrangerte vi et webinar; *Opptappingsplanen på rusfeltet – hvordan står det til i kommunene, egentlig?*

Statssekretær Maria Jahrman Bjerke (H) i samtale med leder Jan Gunnar Skoftedalen.
FOTO: TORHILD KIELLAND.

Det var et godt besøkt webinar som bekreftet variasjonene, hva som var blitt bedre og hvor utfordringene er. For mange er dette en evig kamp, særlig på høsten i forbindelse med budsjettarbeidet i kommunene. I mange kommuner utsettes rusområdet for kuttforslag. Høsten 2020 var det særlig dramatiske kuttforslag i Bergen og Trondheim noe vi engasjerte oss sterkt i.

Sekretariatet har sittet i referansegruppe for kartlegging av bostedsløse i regi av Oslo Met. Planen er at rapporten skal foreligge før sommeren 2021.

d) delta i og initiere utviklingsarbeid

Dette er et område som Fagrådet har økt sin innsats på. Vi etterspørres av flere og bidrar på flere arenaer. Etter at vi har blitt godkjent som søkerorganisasjon hos Stiftelsen Dam har det kommet flere henvendelser. Stiftelsen Dam mottar svært mange søknader så nåløyet er trangt. Vi har i 2020 fått innvilget én søknad sammen med Frelsesarmeen; –Trygt hjem for hjemløse. Noen søknader er avslått hos Dam, men utviklingsarbeidet forsetter. I noen tilfeller forbedres søknaden og den sendes på nytt.

Vi deltar i utviklingsarbeid om musikkterapi. Det er samarbeid med Cremah, Gamut og Polyfon. Det er omtalt tidligere i avsnittet om musikkterapi.

Samarbeidet med Rådet for Psykisk helse om prosjektet Nettverk sikrer trening i behandling, er også

et viktig utviklingsarbeid. Det er også omtalt tidligere i avsnittet om nettverk for trening i behandling.

Seraf søker forskningsrådet om en betydelig sum til forskningsprosjektet LOCAM som er en langtudiell studie av mødre i LAR og deres barn. Fagrådet er en av to samarbeidspartnere utenfor forskningsmiljøene.

2. VÆRE EN TYDELIG OG SYNLIG RUSPOLITISK AKTØR VED Å:

a) ta opp aktuelle ruspolitiske saker

Den store politiske saken i perioden har vært rusreformen, forslaget om å gå fra straff til hjelp. Det skal skje ved å flytte ansvaret for oppfølging av personer som blir tatt for bruk og besittelse av narkotika fra justis til helse. Særlig i slutten av perioden, etter at regjeringen la frem sitt forslag 19. februar 2021, har det vært stort trøkk på dette. Fagrådet arrangerte 3. mars en digital høringskonferanse om rusreformen hvor både tilhengere, skeptikere og motstandere slapp til. Nærmere 6 000 mennesker har nå sett konferansen.

På dette området er det også rusfeltet.no og sosiale medier som er arenaene for å synliggjøre sakene.

Covid-19 og alt det innebærer er en sak som både har en faglig og en politisk side.

Høstens forslag til budsjettkutt i Bergen og Trondheim var en sak vi engasjerte oss i. Etter at bystyrene hadde behandlet budsjett ble rusfeltet skånet for de foreslåtte kuttene. All honnør til bystyret i både Bergen og Trondheim.

Fagrådet koordinerer bruker- og pårørendeorganisasjonene på rusfeltet. Dette har blitt et kraftfullt nettverk som helse- og omsorgsministeren og andre politikere viser til ved beslutninger og debatter. Det å samle organisasjonene om deres felles interesser har stor verdi for gjennomslagskraft i enkeltsaker og utvikling av rusfeltet.

Evalueringen av pakkeforløpene og resultatene av opptrappingsplanen er andre store innsatser vi følger tett med på sammen med tilsynsrapporter fra Helsetilsynet og Statsforvalteren. Et mål framover er å ha et enda mer våkent blikk på boligpolitikken og erfaringen med at ruspasienter håndteres annerledes enn andre pasientgrupper – selv om funksjonsnedsettelse eller behov for hjelpetiltak er parallelle.

b) ta aktiv posisjon i å sikre gode rammevilkår for TSB

Et godt behandlingsapparat er nødvendig og viktig for å sikre et godt behandlingsresultat for den enkelte. Budsjettprosesser i sykehusene er krevende å følge med på og det er nødvendig for oss å få hjelp og tips fra de som berøres.

Når det gjelder anbud overfor de ideelle prøver vi å ta en aktiv posisjon ved å sikre oss at kravspesifikasjonen er så god som mulig og at arbeidet som gjøres i de regionale helseforetakene er etterrettelig. Ved anbud er det ofte noen som taper og noen som vinner. Det må være transparent og forståelig. I denne perioden har Helse Nord gjennomført anbudsrunder hvor dagens aktører ble vinnerne. I kommende periode vil det mest sannsynlig startes prosesser i de andre regionale foretakene.

c) følge med på effekten av planer, strategier og pakkeforløp

I løpet av de siste årene har antall planer, strategier, pakkeforløp og andre registreringer økt. Målet med disse må være at tjenestene skal bli bedre. Sintef evaluerer pakkeforløpene og har kommet med to delrapporter så langt. Den første rapporten tar for seg fagfolkene sine opplevelser, mens den andre rapporten er en kvalitativ studie av både fagfolk, pårørende og brukernes erfaringer.

Sekretariatet deltok på en presentasjon av rapporten i regi av KBT 9. mars. Begge rapportene gir et lite flatterende bilde av pakkeforløpene. Pakkeforløp og Kvalitetsregisteret for TSB, KvaRus, skal utfylle hverandre, men også KvaRus har møtt en del motbør blant fagfolk. Jan Gunnar Skoftedalen sitter i KvaRus sitt fagråd. Mange fagfolk og brukere opplever at det går mye tid til registreringer og skjema på bekostning av relasjon og behandling. I den andre evalueringsrapporten om pakkeforløp melder både pasienter og pasienter om stress knyttet til registreringene.

Det er med bekymring vi registrerer at et svært lite antall pasienter fra TSB (20) har deltatt på Sintefs evaluering. Årlig behandles 33 000 personer i TSB. I tillegg ble pasientene rekruttert gjennom SoMe hvilket også gjør utvalget sårbart i forhold til representativitet. Antall pårørende var enda færre enn antall pasienter og vi undrer oss over hvordan Helsedirektoratet kunne godkjenne antallet ut fra målsetningen med evalueringen.

Av strategier og planer har alkoholstrategien vært sentral i perioden. Vi har levert høringsuttalelse og skrevet en rekke saker om alkohol knyttet til ulike problemstillinger. Den nye alkoholstrategien var ventet før jul, men kom først 11. mars 2021.

d) følge særlig med på Opptappingsplanen

Opptappingsplanen for rusfeltet utløp 31. desember 2020 og har vært en plan som vi har fulgt nøye med på. Vi har laget mange saker på dette arbeidet og gitt høringsinnspill under behandlingen av statsbudsjettet hvert år. Fafo evaluerer planen og har levert flere delrapporter. Sluttrapporten kommer sommeren 2021. Regjeringen mener lovnaden om 2,4 milliarder friske millioner til rusfeltet over en femårs periode er overopplytt. Fagrådet er ikke enig i det, men det er tilført betydelig med ressurser til kommunene. Det meste er gitt som frie midler.

De foreløpige rapportene sier at det er en vesentlig økning i årsverk i perioden og brukervedvirkningen er styrket. På andre områder, som livskvalitet for ROP pasienter og boligsituasjonen, kan det ikke måles noen særlig bedring.

12. januar 2021 hadde vi et webinar med fire kommunale ledere og statssekretær Maria Jahrmann Bjerke hvor vi spurte; *Opptappingsplanen på rusfeltet – hvordan står det til i kommunene, egentlig?*

Øverst fra venstre: Siri Ditlev-Simonsen, Avdelingsleder, Rådgivning Rus og Psykisk helse Bærum kommune. Aase Kristin Smith-Vestad, Virksomhetsleder, Fellesfunksjon psykisk helse og avhengighet, Larvik kommune. Rønnaug Frøiland, Direktør, Etat for psykisk helse og rustjenester, Bergen Kommune og Trude Lønning, Rus og Psykiskhelse sjef, Sandnes kommune Mestringsenheten.

Opptappingen har vært et viktig argument overfor kommuner som har foreslått kutt i sine tilbud i perioden.

e) bidra til å bekjempe forhold som bidrar til marginalisering, utenforskap og forskjeller i forventet levealder

Dette punktet henger tett sammen med punkt f) om rusreformen. Kjernen i rusreformen er nettopp endringen der folk kan få tilbud om hjelp framfor sanksjoner og straff. Å flytte samfunnets reaksjoner fra straff til hjelp vil kunne bidra til å påvirke holdninger og svekke marginalisering, stigmatisering og utenforskap.

Når det gjelder forskjeller i forventet levealder har vi en rekke innsatser. Først og fremst må vi gjenta vårt engasjement over flere år i kampen for å eliminere hepatitt C. Fagrådets fagpris gikk i 2020 nettopp til to sentrale personer i dette arbeidet; leder av brukerorganisasjonen proLAR Nett, Ronny Bjørnstad og UiO-professor og Ahus-overlege Olav Dalgard.

Videre har vi prosjektet sammen med Rådet for Psykisk Helse «Trening som medisin» med tilhørende ressurs-nettside beskrevet tidligere i årsmeldingen.

Vi har hatt et aktivt samarbeidet med KoRus-Øst og Statsforvalteren i Oslo og Viken om deres Rus og psykisk helsekonferanse 2020 som handlet om likeverdige tjenester – der temaene for dette punktet var sentrale.

Vi vil også nevne at vi i perioden har hatt en temarekke av fagsaker knyttet til kriminalitet, soning og avhengighet. Der har vi målrettet gått ned i problemstillinger som nettopp omhandler helse og utenforskap.

f) være aktiv bidragsyter i Rusreformen fra straff til hjelp

Etter at NOU-utvalget la frem sin utredning 19. desember 2019 har debatten vært preget av polarisering. Det har vært mange ulike innspill og kommentarer. Fagrådet har i sitt hørings svar støttet intensjonen og retningen i reformen. Vi har bidratt med innspill overfor flere politiske partier.

Etter at regjeringen la frem sitt forslag til reform 19. februar 2021 har det vært nye mobiliseringer. Vi har prøvd å bidra til en nyansert debatt og arrangerte 3. mars en digital høringskonferanse med både tilhengere, skeptikere og motstandere. Mer enn 6 000 mennesker har sett konferansen.

Fagrådet vil følge arbeidet som nå går i partiene og på Stortinget slik at vi får en best mulig reform. Vi deltok på Stortingets muntlige høring om reformen 16. mars og leverte skriftlig innspill innen fristen 11. mars.

Vi har skrevet mer enn 20 saker om rusreformen i perioden på rusfeltet.no og Fagrådets Ruspolitiske pris gikk i 2020 til Arild Knutsen, leder av FHN –

Fra høringskonferansen
3. mars. Bent Høie
i dialog med Jan
Gunnar Skoftedalen.
FOTO: TORHILD KIELLAND

Foreningen Human Narkotikapolitikk, og Kenneth Arctander Johansen, leder av RIO – en landsdekkende brukerorganisasjon på rusfeltet. Begge med et ubestridt engasjement for rusreformen.

3. VÆRE RUSFELTETS VIKTIGSTE MØTEPLASS VED Å:

a) være synlig på sosiale medier

Det er varierende hvor aktive vi klarer å være ut fra de ressursene vi har til rådighet. Facebook er uten tvil den viktigste arenaen for oss og vi har mer enn 5500 følgere. Potensialet er stort og vi er stolte over en økning på ca 1000 følgere siste år.

Det samme gjelder Instagram der vi startet opp i januar 2020 og der vi et drøyt år senere har nær 1000 følgere.

b) ha en oppdatert og relevant nettside

Fagrådet hadde en nettside som var gammeldags og ikke lenger ble oppdatert av leverandør. Vi valgte på slutten av 2019 å inngå en avtale med ny leverandør om en ny nettside. Det gjaldt både for rusfeltet.no og nettmagasinet Rus & Samfunn (rus.no).

Det ble et omfattende arbeid for sekretariatet å fylle den nye nettsiden med oppdatert og relevant informasjon. I en oppdatering er det normalt mye som kan konverteres, men med ny leverandør ble arbeidet tidkrevende.

Vi brukte mye tid første halvår 2020 sammen med leverandør og 2. juni lanserte vi ny nettside. Nettsiden har et moderne uttrykk og er lett å arbeide i. Det ble også gjort noen strukturelle endringer fra tidligere hvor noen elementer ble fjernet og andre ting ble lagt til. Siden er stadig under utvikling. Vi fikk hjelp av en student i tre uker sommeren 2020 med å overføre alle gamle nyhetsaker over i arkivet til den nye nettsiden.

I 2020 hadde siden nærmere 170 000 sidehenvisninger noe som er det beste i vår historie, men vi har enda større ambisjoner. Vi ønsker å nå frem til alle som arbeider i rusfeltet.

c) arrangere konferanser, seminarer, debattmøter, nettverksmøter og studietur

Dette er det aktivitetsområdet som har blitt hardest rammet av koronasituasjonen. Omfanget var umulig å forutse i mars 2020.

29. januar 2020 arrangerte vi en fysisk høringskonferanse om NOU utvalgets forslag til rusreform. Konferansen kom raskt i stand og det var stor interesse. Nesten 300 deltakere i salen og det var topp folk på scenen. Utvalgsleder Runar Torgersen innledet med utvalgets forslag og vi hadde en rekke fagfolk i debatt om viktige punkter i utvalgets forslag. Helse- og omsorgsminister Bent Høie hadde en samtale med Jan Gunnar Skoftedal, leder i Fagrådet, om viktige punkter i regjeringens politikk og bakgrunnen for hvorfor han hadde satt ned utvalget.

De andre arrangementene som var planlagt i 2020 ble avlyst. Det gjaldt ruspolitisk arena i mai, studietur til Skottland i juni, Arendalsuka i august og fagkonferansen i Bergen i oktober.

d) gjennomføre digitale fagmøter og konferanser som et alternativ til fysiske møter

Vi har gjennomført to webinarer og en digital høringskonferanse i perioden:

18. juni 2020 – En times webinar; *Koronakrisen inspirer rusfeltet til å tenke nytt? Hva tar vi med oss videre?* Webinaret fikk 1300 visninger på Facebook og 186 på YouTube.

12. januar 2021 En times webinar; *Opptrappingsplanen på rusfeltet – hvordan står det til i kommunene, egentlig?* Webinaret fikk 1900 visninger på Facebook og 67 på YouTube.

3. mars 2021 arrangerte vi vår første digitale hel-dagskonferanse – høringskonferansen om rusreformen. Konferansen ble sett av 1800 på YouTube og har så langt 4100 visninger på Facebook.

Vi har planlagt flere webinarer og noen skulle vært gjennomført, men måtte utsettes på grunn av sosial nedstengning av Oslo hvor de skulle arrangeres.

Alle tre arrangementene har vært gratis. Det har bidratt til gode seertall, men det har en kostnads-side. Vi har valgt å prioritere kvalitet på lyd og bilde-

produksjon gjennom å leie inn fagfolk. Seertallene er høyere enn hva en fysisk konferanse kan tilby av plasser og vi ser at fremtiden er hybridløsninger med en kombinasjon av fysiske og digitale konferanser for vår organisasjon.

4. VÆRE DEN MEST AKTUELLE OG RELEVANTE ORGANISASJONEN I RUSFELTET VED Å:

a) utvikle medlemsfordeler

Medlemsfordelene er synliggjort på vår nettside under menypunktet Medlemskap. Dette året har vi først og fremst konsentrert oss om å styrke gjeldende medlemsfordeler.

Et konkret eksempel er at våre medlemmer gratis kan reklamere for egne konferanser, kurs og webinarer og ikke minst utlyse ledige stillinger på vår nettside. Denne siste medlemsfordelen var i mindre grad synlig på den gamle nettsiden, men er nå godt synlig og hyppig presentert i ukentlige nyhetsbrev. Ledige stillinger er en stor utgiftspost for mange virksomheter og med våre lesertall får vi mange tilbakemeldinger om at dette er en viktig medlemsfordel. Vi ser at det er en godt besøkt side.

En annen medlemsfordel vi har utviklet er å bistå flere medlemmer i å kunne søke midler gjennom Stiftelsen Dam. Vi har bistått hele sju søknadsprosesser med veiledning og tilbakemeldinger denne perioden, hvilket har endt opp i fem innsendte søknader.

På grunn av lite reisevirksomhet har vi hatt få forespørsler om å låne møte- og kontorlokaler. På tross av dette har ulike aktører benyttet fordelen.

På grunn av pandemien har vi i liten grad lyktes med å utvikle flere medlemsfordeler i perioden. Mange av aktørene vi ønsket samarbeid med har i stor/variierende grad hatt utfordringer og rabattordninger og lignende har ikke vært aktuelt å be om.

b) utvikle konferansene til å bli mer innovative og bærekraftige

Dette punktet har vi virkelig svart ut i perioden hvor vi har blitt tvunget til å tenke helt nytt omkring våre konferanser og møteplasser. Å få på plass

samarbeidsrutiner med solide leverandører for digitale løsninger har vært avgjørende. Vi har nådd ut til flere mennesker enn tidligere uten at folk har benyttet fly eller bil for å komme til konferansene. Dermed er det bærekraftige målet fått en tydelig markør som vi kommer til å ta med oss videre. Det digitale alternativet har kommet for å bli.

Med digitale konferanser har også formen endret seg fra enveis kommunikasjon til samtaler og debatter. Noe av dette vil vi bevare framover, men vi ønsker også å fortsette å tilby undervisning og inspirasjon fra kunnskapsinstitusjoner, fagfolk og folk med erfaringskompetanse. Vi kommer til å teste ut noen varianter av dette under Arendalsuka 2021 og planlegger en spennende fagkonferanse 20.–21. oktober.

c) være mer synlig i media, for politikere og andre sentrale aktører

Dette er en utfordrende oppgave, som vi kontinuerlig jobber med å forsterke.

Vi har i perioden blitt invitert og takket ja til både Arbeiderpartiets og Fremskrittspartiets rusreformseminarer.

Fra Arbeiderpartiets seminar i 2020. Jan Gunnar Skoftedalen og Ingvild Kjerkol. FOTO: TORHILD KIELLAND

Vi har videre god dialog med flere medlemmer av Stortingets Helse- og Omsorgskomiteé og er svært aktive i å levere grundige høringssvar. Vi opplever at både helseministeren og andre politikere bekrefter at de har lest høringssvarene og også refererer

til dem i ulike sammenhenger. Dette er en viktig bekreftelse for Fagrådets visjon om å samle rusfeltet og å bli sett på som en sentral kunnskapsaktør som nettopp favner bredden. Vi opplever også positiv respons fra politikere når vi inviterer dem til å delta på våre webinarer og konferanser.

Når det gjelder media er forbedringspotensialet stort og vi har ikke knekt koden i det å bli invitert inn i mediehus og til debatter eller faglige kommentarer. Det kan skyldes flere forhold, ikke minst at vi kun er to ansatte i sekretariatet og at arbeidsoppgavene er mange. Det kan også handle om sekretariatets sammensetning og også Fagrådets profil der vi i stor grad prioriterer å samle fagfeltet og derfor i liten grad spissformulerer sterke ytterpunkter.

d) beholde og utvikle nye relasjoner og posisjoner

Fagrådet har gjennom de siste årene jobbet med mye relasjonsarbeid. Vi har et godt og konkret samarbeid med mange av våre medlemmer på enkeltområder. Vi har også, som beskrevet i ulike steder i årsmeldingen, en rekke andre konkrete samarbeidsrelasjoner og engasjement hos ulike aktører. Vi gjentar noen; Jan Gunnar Skoftedalen sitter i Brukerrådet hos Statens helsetilsyn, i KvaRus (Korfor Helse Stavanger) sitt fagråd, referansegruppe for kartlegging av bostedsløse i regi av Oslo Met. Rådgiver er med i nasjonalt nettverk for musikkterapi – rus og psykisk helse og har i perioden vært med i styringsgruppa for FACT Gjøvikregionen. Hun har et tett samarbeid med Rådet for Psykisk Helse og aktører som søker midler til Stiftelsen Dam. Vi har undertegnet strategisk samarbeidsavtale med Polyfon, Griegakademiet ved Universitetet i Bergen.

e) formidle relevant informasjon og kunnskap

Noe av det viktigste vi gjør på rusfeltet.no er å formidle relevant kunnskap og informasjon. Vi har gjennomført en Questback undersøkelse blant lederne i medlemsvirksomhetene. Mer enn $\frac{2}{3}$ (67,4%) av de som svarte sier at nyhetssakene blir diskutert med de ansatte. Mer enn $\frac{1}{3}$ (34,8%) sier de bruker rusfeltet.no som oppslagsverk og mer enn hver femte leder (21,7%) bruker siden til inspirasjon for utviklingsarbeid i sin egen virksomhet.

Med den nye nettsiden er det som tidligere nevnt blitt en helt annen oversikt over rusfeltet og de som leter blant annet under menypunktet «Fag og

Politikk» vil finne en rekke «bokser» med grundig gjennomarbeidet innhold og lenker til en rekke aktører og tjenester som er relevante for både ansatte, ledere, pasienter, venner og familie.

Under menypunktet «Om oss» har vi også utviklet mye grundigere informasjon om Fagrådet, vår historie og enkel inngang til informasjon om ansatte, styret, vedtekter, årsmeldinger osv.

f) jobb for økte inntekter

Dette året har vi redusert våre inntekter med nesten 1,4 millioner kroner. Det utgjør nær 20 prosent. Det er ikke en ønsket utvikling. Det skyldes lavere deltakeravgifter. Vi mener at det, under normale forhold, er mulig å øke inntektene med 15–20 prosent fra et vanlig år.

Sammenlignet med tilsvarende organisasjoner er vårt statstilskudd for lavt. Til tross for det er det langsiktige målet å øke andre inntektskilder. Det mest naturlige er gjennom prosjektmidler som for eksempel Stiftelsen Dam eller andre samarbeidspartnere. Vi har i perioden sendt fem søknader til Stiftelsen Dam der én ble innvilget. Vi har i tillegg samarbeidsprosjektet med Rådet for Psykisk Helse med midler fra Dam.

Vår søknad om økt driftstilskudd til helsedirektoratet ble ikke innvilget og vår klage til Helse og omsorgsdepartementet ble ikke tatt til følge.

Rus & Samfunn

Rus & Samfunn er eid av Fagrådet, men er et redaksjonelt uavhengig nettmagasin som lager kvalitetsjournalistikk fra rusfeltet. Rus & Samfunn legger vekt

Redaktør i Rus & Samfunn, Berit Simenstad.
FOTO: TORHILD KIELLAND

på å dekke et bredt spekter av saker fra rusfeltet, og vi ønsker ikke at magasinet skal kunne settes i bås, hverken, faglig, ideologisk eller politisk. Rus & Samfunn følger bestemmelsene i pressens Vær Varsom-plakat.

Magasinet har en redaktør ansatt i 50 prosent stilling, Berit Simenstad.

I likhet med for resten av samfunnet, har siste årsmøteperiode for Rus & Samfunn i stor grad vært preget av koronapandemien. Mange av artiklene har tatt for seg ulike tema knyttet til pandemien. I den første fasen av pandemien var det krevende å nå ut med journalistikk om andre tema enn korona.

Det har også vært utfordrende at den generelle faglige aktiviteten innen rusfeltet har vært lavere i perioden, noe som har gitt mindre tilfang av nye prosjekter o.l. å skrive om.

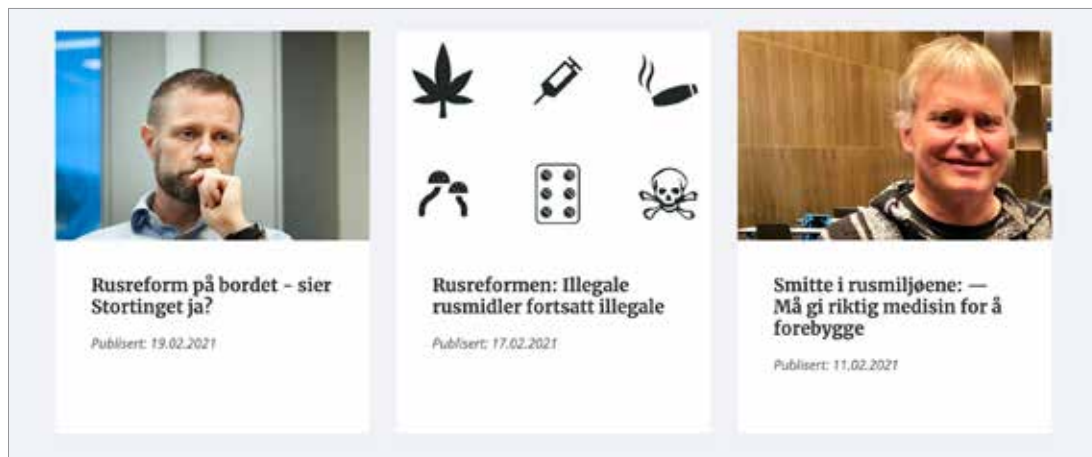
AKTUELT

Vil redusere drop-in-tilgang på Nav

AKTUELT

Koronatilpasset pårørendetilbud: Walk and talk

Det har vært stort engasjement rundt de artiklene vi har publisert om rusreformen.

SKJERMUMP: RUS.NO

Økt engasjement

Rus & Samfunn når ut til stadig nye lesere. Vi har de siste månedene sett et økende engasjement rundt nettmagasinet. Det gir seg uttrykk bl.a. gjennom mange kommentarer og aktiv debatt rundt sakene som publiseres på Rus & Samfunns Facebook-side. Mange av sakene deles veldig godt. Vi opplever også en markant økning i antall henvendelser; tips om saker, debattinnlegg og tilbud om fagartikler.

I en sterk konkurransesituasjon hvor vi ser at det skrives mye om rus-spørsmål i norske medier, er det gledelig at Rus & Samfunn har bygget en sterkere posisjon med økt kjennskap til magasinet.

Rus & Samfunn prioriterer å lage journalistikk på følgende tre områder:

- Menneskehistorier man kan lære av
- Popularisering av forskning og fagstoff
- Faglige og politiske konflikter på rusfeltet

Bredde i journalistikken

Det har selvsagt vært stor interesse for artikler om rusreformen i perioden. Rus & Samfunn har ikke ressurser til å kunne følge rusreformen på en slik måte store medier kan, men det har vært stort engasjement rundt de artiklene vi har publisert.

Det er stor interesse for å lese om ny forskning innen rusfeltet. Rus & Samfunn jobber for å gjøre stoff basert på forskning tilgjengelig for et bredt publikum, og ikke bare for spesielt interesserte. Når vi lykkes med det, ser vi at sakene når ut.

I denne årsmøteperioden har det også vært et satsingsområde for Rus & Samfunn å lage saker om alkohol og alkoholavhengighet, noe som har vært

for lavt prioritert tidligere. Artiklene samles i et søkbart tema, og kan derfor nå bedre ut.

Som det har vært i de foregående perioder, er det de personlige historiene som blir aller best lest. Vi bestreber oss på å lage historier andre kan lære av og hente inspirasjon fra.

Nytt design

På forsommeren i 2020 fikk Rus & Samfunn nytt design og nytt publiseringsverktøy. Dette har vært svært vellykket og gitt økte muligheter, i tillegg til et bedre visuelt uttrykk. Det er blitt mye lettere for leserne å finne artikler innen sitt interesseområde ved å søke på tema. Forsiden på magasinet er blitt mer variert og har blant annet resultert i den faste spalten «Mitt rusfelt», som presenterer ansatte innen rusfeltet, som forteller om jobben sin.

I neste årsmøteperiode vil Rus & Samfunn særlig prioritere:

- Fortsette å lage journalistisk innhold fra et bredest mulig spekter av tema innen rusfeltet.
- Styrke andelen debatt og fagartikler i magasinet

ANDRE AKTIVITETER

Høringsuttalelser

Fagrådet var invitert til, og har kommet med høringsuttalelser til:

- NOU 2019:26 Rusreform – fra straff til hjelp (mars 2020)
- Anbefalinger om LAR under Covid-19-pandemien (mai 2020)
- Innspill Regjeringens handlingsplan for forebygging av selvmord (mai 2020)
- Innspill om utkast til prioritering av helsehjelp i Norge under koronakrise
- Innspill til nasjonal alkoholstrategi 2020–2025 (juni 2020)
- Høringssvar – forslag til endringer i forskrift for betaling fra pasienter for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten m.m. (juni 2020)
- Høringssvar – Retningslinje for vanedannende legemidler (september 2020)
- Høringsinnspill til Statsbudsjettet 2021 (oktober 2020)
- Høringssvar pakkeforløp – Oppfølging etter rusmiddeloverdose (november 2020)
- Høringsinnspill på representantforslagene 130 S og 49 S (januar 2021)
- Høringsinnspill Rusreformen (mars 2021)

Undervisning og innlegg

- Leder og rådgiver deltok på Arbeiderpartiets rusreformseminar 5. mars 2020. Leder med innlegg og spørsmål.
- Leder har bidratt overfor doktorgradsstipendiat ved Universitetet i Oslo.
- Leder deltok på Fremskrittspartiets interne høring om rusreformen i oktober.
- Rådgiver var programvert for KoRus-Øst og Statsforvalteren i Oslo og Viken sin digitale Rus og Psykisk helsekonferanse 2020 – Likeverdige tjenester. Konferansen ble sendt 3. november 2020.

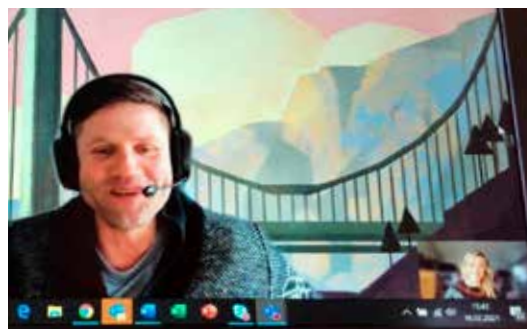
Torhild Kielland sammen med forfatter, samfunnsviter og tidligere vinner av Fagrådets pris for godt rusfaglig arbeid, Arne Klyve. FOTO: KORUS-ØST

- Rådgiver deltok på fagdag for medisinstudenter ved OUS 21. oktober, invitert av A-larm.
- Rådgiver deltok på temadagen «Et bedre liv» ved Origosenteret 1. desember, invitert av A-larm.
- Leder underviste for ortopediingenører ved Oslo Met 28. januar 2021. Tema var «Rus i et samfunnsperspektiv».
- Leder hadde innspill 2. mars til en arbeidsgruppe i Frelsesarmeen som arbeider med ny boligstrategi.

På rusfeltet.no ligger en oppdatert manual for bruk av tvang etter Helse- og omsorgstjenesteloven § 10: rusfeltet.no/arbeidsmanual-tvang-hol-kap-10-2. Rådgiver har i perioden fått flere spørsmål via telefon og e-post om bruk av tvang og har gitt veiledning. Manualen vil endres eller fjernes når ny tvangslov vedtas.

Besøk og synliggjøring

Vi har fortsatt å besøke medlemsvirksomheter i perioden, men fysiske besøk har selvfølgelig blitt begrenset. Når det har vært muligheter i lys av smittevernregler har vi fysisk besøkt ni medlemmer;

Leder ved Solliakollektivet, Helge Stikbakke, i samtale med rådgiver Torhild Kielland.

Frelsesarmeens regionkontor i Oslo, Den Åpne Dør – Frelsesarmeen, Tyrilistiftelsen, Kirkens Bymisjon Origosenteret, Samtun, KoRus-Øst, A-larm (deltatt på to av A-larms fag/temadager), Sagatun Brukerstyrt Senter og KoRus-Østs arrangement på Hamar på Verdens Overdosedag, 24SJU (avslutning for Kirsten Frigstad).

I tillegg har vi hatt en rekke «besøk» via Teams hvor vi har vært opptatt av aktuelle temaer eller problemstillinger som hver enkelt står oppe i. Mange av disse «besøkene» har endt opp i fag- eller ruspolitiske saker på rusfeltet.no. Vi har på denne måten besøkt blant andre: MO Gyldenpris (Straxhuset) Bergen, Fossumkollektivet, St. Olavs hospital, Polyfon og Solliakollektivet.

- Flere av våre medlemsvirksomheter har besøkt oss på kontoret eller tatt kontakt per epost for å diskutere ulike problemstillinger.
- Vi har i tillegg besøkt andre virksomheter og samarbeidspartnere innen rusfeltet, som ikke er medlemmer, men som på annen måte utmerker seg; Sykehuset Innlandet (DPS Gjøvik og Reinsvoll), Universitetet i Oslo – det medisinske fakultet, For Fangers Pårørende, FACT Gjøvik-regionen, Rådet for Psykisk Helse, Petter Nyquist (premiere Petter i fengsel 4. mars 2020).
- Leder deltok og hilste fra rusfeltet på avslutning for fagdirektør Christian Sohlberg i HOD 4.juni.
- Leder deltok på Kompetansetjenesten TSB sin digitale konferanse for TSB ledere 10. september.
- Leder og styreleder deltok da Kirsten Frigstad fikk utdelt Kongens Fortjenstmedalje 26. oktober 2020.

Fagrådets pris godt rusfaglig arbeid 2020

Professor og overlege ved A-hus, Olav Dalgard, og leder i proLAR Nett, Ronny Bjørnstad, ble tildelt Fagrådets pris for godt rusfaglig arbeid 2020. De fikk prisen for sitt arbeid med å eliminere hepatitt C. Prisen ble delt ut av styreleder Anders Dalsaune Jansen og leder Jan Gunnar Skoftedalen i Senter

for eliminasjon av hepatitt C ved Lovisenberg sykehus 9. desember. Prisen var hvert sitt trykk av kunstneren Frank Brunner.

Fagrådets pris godt ruspolitisk arbeid 2020

Leder av FHN – Foreningen for Human Narkotikapolitikk Arild Knutsen og leder av RIO – en landsdekkende brukerorganisasjon på rusfeltet Kenneth Arctander Johansen, ble tildelt Fagrådets pris for godt ruspolitisk arbeid 2020. Prisen ble delt ut under årsmøtet 3. september 2020.

I noen tilfeller kan det være vanskelig å si hva som er politikk og hva som er fag. Særlig i år må vi få understreke at prisvinnerne opererer på begge arenaer.

De fikk prisen sammen, men ble hedret hver for seg for sin sterke innsats for avkriminalisering av bruk og besittelse av narkotika til eget bruk. Prisen er et kunstverk av glasskunstneren Aino Jensen.

Arild Knutsen ble historisk denne dagen da han ble den første personen i Fagrådets historie som både har vunnet Fagpris og Ruspolitisk Pris. I 2014 fikk Arild Knutsen Fagrådets pris for godt rusfaglig arbeid hvor hovedbegrunnelsen var hans omfattende skadereduserende arbeid.

Kirsten Frigstad
fikk utdelt Kongens
Fortjenstmedalje
26. oktober 2020. FOTO:
JAN GUNNAR SKOFTEDALEN

Olav Dalgard og Ronny Bjørnstad ble tildelt Fagrådets pris for godt rusfaglig arbeid 2020.
FOTO: TORHILD KIELLAND

Arild Knutsen og Kenneth Arctander Johansen ble tildelt Fagrådets pris for godt ruspolitisk arbeid 2020. FOTO: TORHILD KIELLAND

Fagrådets stipend

I forbindelse med koronapandemien ble all reisevirksomhet borte. Som en midlertidig ordning i 2020 ble stipendet gjort om til et stipend for de virksomheter og organisasjoner som ønsket å evaluere korona sin påvirkning på egen virksomhet. Vi fikk inn en søknad og Fredheim ble innvilget 10 000 kroner i stipend. Vi mottok rapporten i januar 2021.

Nettside og sosiale medier

Mye av Fagrådets kommunikasjon og informasjonsarbeid kanaliseres gjennom Fagrådets nettside rusfeltet.no og på sosiale medier (SoMe). Vi er på Facebook, Twitter, Instagram og LinkedIn. Instagram og LinkedIn er våre «yngste tilskudd» i SoMe-familien. LinkedIn er vi bare så vidt i gang med å bruke, mens Instagram-kontoen [@rusfeltet](https://www.instagram.com/rusfeltet) har vært aktiv i litt over ett år.

Fagrådets webside er den mest oppdaterte og mest besøkte siden på nyhetsbildet knyttet til rus og avhengighet. Nettsiden benyttes også til å presentere rusfaglige og ruspolitiske kommentarer og saker fra Fagrådet.

I tillegg benyttes siden til å annonsere og informere om møteplassene, studietur og andre arrangementer eller tiltak i Fagrådets regi. Her legger Fagrådet også ut Høringsuttalelser som er under utarbeidelse eller som er ferdig utarbeidet.

Det legges videre opp til at medlemmer og andre kan komme med kommentarer på siden til sakene under Nytt fra Fagrådet. Nettsiden benyttes også til å informere om ledige stillinger og kurs og konferanser i medlemsvirksomhetene. Tabellen under viser utviklingen av antall besøk/treff pr år.

Årstall	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antall besøk/treff	120 096	130 137	119 781	167 094	166 295	169 814

Fagrådet sender ukentlig ut nyhetsbrev hvor nyhetene i hovedsak er hentet fra Nytt fra Fagrådet. Det er rundt 2000 mottakere av disse ukentlige nyhetsbrevene.

Fagrådet har en [Facebook-side](#) og har per 19. mars 5568 følgere. En økning på ca. 21 prosent siste år. Fagrådet har konto på Twitter under brukernavnet [@rusfeltet](https://twitter.com/rusfeltet). Det er leder som har hovedansvaret for Twitter-kontoen. I alt er det 2397 personer/organisasjoner som per 19. mars følger Fagrådet på Twitter. Det er en økning på 2,9 prosent. [Instagram-kontoen](#) ble åpnet 16. januar i 2020 har allerede 985 følgere. På LinkedIn er vi helt nystartet.

5. AVSLUTNING

Denne årsmeldingen går som nevnt i innledningen fra 18. mars 2020 til 19. mars 2021.

Det har vært et krevende år for alle, men vi har hatt høy aktivitet. Vi har lært nye ting, fått nye erfaringer og hatt noen skuffelser. Mange av dere, våre medlemmer, har hatt mange utfordringer. Vi har vært i kontakt med en del av dere og er imponert over den innsatsen, omstillingsevne, kreativiteten og fleksibiliteten dere har visst. Vi har også hørt om noen mindre heldige episoder, men håper og tror de er brukt som læringspunkter.

Vi er, som de fleste andre, spent på hvor lang tid det går før vi får en normalisert tilværelse. Når dette skrives antydes det at sommeren 2021 vil det være såpass mange vaksinerte at vi kan bevege oss

tilnærmet normalt. Vi er spent på ettervirkningene i form av økonomi og ikke minst rusbruk. Vi har tall på at det er en økende pågang til psykiske helse-tjenester og ganske dramatisk for barn og unge. Rusbruken har det ikke kommet noen sikre tall, men det er noen signaler på økt bruk. Men ingen spesiell økning i henvisninger til spesialisthelse-tjenesten. Det vil ikke være unaturlig å tenke at det øker når samfunnet åpnes mer.

Når årsmøtet arrangeres 6.mai er Stortinget i slutt-behandlingen av regjeringens forslag til rusreform. Vi tror de fleste på rusfeltet er spent på utfallet uavhengig av ståsted. Vi håper debatten både i og utenfor Stortinget blir god og alle forhold blir godt belyst.

Vel møtt til et godt årsmøte.

Oslo 19. mars 2021

Anders Dalsaune Jansen
STYRETLEDER

Trude Lønning
STYRETS NESTLEDER

Ellen Ingrid Eira
STYREMEDLEM

Frode Woldsund
STYREMEDLEM

Tommy Lunde Sjøfjell
STYREMEDLEM

Merete Hanch-Hansen
STYREMEDLEM

Kine Haugen
STYREMEDLEM

Lars A. Lian
STYREMEDLEM

Jan Gunnar Skoftedalen
DAGLIG LEDER

ÅRSREGNSKAP

2020

RESULTATREGNSKAP

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2020	2019
Salgsinntekt	6	5 663 740	7 024 021
Sum driftsinntekter		5 663 740	7 024 021
Lønnskostnad	1	2 831 070	3 020 859
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	7	160 396	15 530
Annen driftskostnad	1, 2	2 270 965	4 260 145
Sum driftskostnader		5 262 431	7 296 534
Driftsresultat		401 309	-272 513
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt		539	1 065
Resultat av finansposter		539	1 065
Årsresultat	5	401 848	-271 448
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital	5	401 848	0
Overført fra annen egenkapital	5	0	271 448
Sum overføringer		401 848	-271 448

BALANSE

Eiendeler	Note	2020	2019
Anleggsmidler			
<i>Immaterielle eiendeler</i>			
Nettside	7	290 531	227 091
Sum Immaterielle eiendeler		290 531	227 091
<i>Varige driftsmidler</i>			
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	7	0	15 130
Sum varige driftsmidler		0	15 130
Sum anleggsmidler		290 531	242 221
Omløpsmidler			
<i>Fordringer</i>			
Andre kortsiktige fordringer		0	69 400
Sum fordringer	3	0	69 400
<i>Bankinnskudd, kontanter o.l</i>			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	4	2 039 077	1 419 614
Sum bankinnskudd, kontanter o.l.		2 039 077	1 419 614
Sum omløpsmidler		2 039 077	1 489 014
Sum eiendeler		2 329 608	1 731 235

Egenkapital og gjeld	Note	2020	2019
Egenkapital			
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital	5, 8	1 602 562	1 200 714
Sum opptjent egenkapital	5	1 602 562	1 200 714
<hr/>			
Sum egenkapital	5	1 602 562	1 200 714
<hr/>			
Gjeld			
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		22 468	20 942
Skattetrekk og annen offentlig gjeld		224 549	251 407
Annen kortsiktig gjeld		480 029	258 171
Sum kortsiktig gjeld		727 046	530 521
<hr/>			
Sum gjeld	3	727 046	530 521
<hr/>			
Sum egenkapital og gjeld		2 329 608	1 731 235

Oslo, 4. februar 2021
 Styret i Fagrådet – Rusfeltets Hovedorganisasjon

Anders Dalsaune Jansen
 STYRELEDER

Lars A. Lian
 STYREMEDLEM

Kine Haugen
 STYREMEDLEM

Trude Lønning
 STYREMEDLEM

Frode Woldsund
 STYREMEDLEM

Jan Gunnar Skoftedalen
 DAGLIG LEDER

Ellen Ingrid Eira
 STYREMEDLEM

Merete Hanch-Hansen
 STYREMEDLEM

Tommy Lunde Sjøfjell
 STYREMEDLEM

NOTER

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak. Regnskapsprinsippene er beskrevet nedenfor.

DRIFTSINNEKTER OG KOSTNADER

Inntektsføring skjer i samsvar med opptjeningsprinsippet. Salg av tjenester inntektsføres etter hvert som tjenestene utføres.

Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet, dvs. at kostnader medtas i samme periode som tilhørende inntekter inntektsføres.

VURDERING OG KLASIFISERING AV BALANSEPOSTER GENERELT

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid, skal avskrives etter en fornuftig avskrivningsplan. Anleggsmidler skal nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes å ikke være forbigående. Nedskrivningen skal reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Gjeld vurderes til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer vurderes til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringer.

SKATT

Organisasjonen er ikke skattepliktig.

NOTE 1 LØNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSE, LÅN TIL ANSATTE M.M.

Lønnskostnader	2020	2019
Lønninger	2 269 003	2 420 573
Arbeidsgiveravgift	350 621	400 661
Pensjonskostnader	211 446	199 625
Sum	2 831 070	3 020 859

Gjennomsnittlig antall årsverk sysselsatt i regnskapsåret

	2	2
--	---	---

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn og annen godtgjørelse	902 654	0
Styrehonorar	0	144 800
Sum	902 654	144 800

OTP

Organisasjonen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Organisasjonens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

REVISOR

Kostnadsført honorar til revisor for 2020 utgjør kr 50 972 inkl. mva.

Lovpålagt revisjon	40 000
Andre tjenester	10 972
Sum honorar til revisor	50 972

NOTE 2 ANNEN DRIFTSKOSTNAD

Kostnader består av følgende	2020	2019
Kontorkostnader	1 068 720	1 266 987
Reise-/seminarkostnader	577 608	2 071 470
Andre kostnader	624 638	921 688
Sum	2 270 965	4 260 145

NOTE 3 FORDRINGER, GJELD, PANTSTILLELSER OG GARANTIER MV.

	2020	2019
Fordringer med forfall senere enn ett år	0	0
Langsiktig gjeld med forfall senere enn fem år	0	0

NOTE 4 BANKINNSKUDD

	2020	2019
Bundne skattetrekkmidler	103 162	120 458

NOTE 5 EGENKAPITAL

	Foreningens kapital
Pr. 01.01.	1 200 714
Årets resultat	401 848
Pr. 31.12.	1 602 562

NOTE 6 INNTEKTER

Per virksomhetsområde	2020	2019
Medlemskontigenter	1 108 000	981 000
Deltakeravgifter	239 600	1 617 390
Andre inntekter	716 140	825 631
Statstilskudd	3 600 000	3 600 000
Sum	5 663 740	7 024 021

NOTE 7 VARIGE DRIFTSMIDLER

	Nettside	Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.	227 091	45 990	273 081
Tilgang	208 706	0	208 706
Avgang	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	435 797	45 990	481 787
Akk. av-/nedskrivninger 31.12.	145 266	45 990	191 256
Balanseført verdi 31.12.	290 531	0	290 531
Årets avskrivninger	145 266	15 130	160 396
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	
Økonomisk levetid	3 år	3 år	

NOTE 8 COVID-19

Koronapandemien som resulterte i full stans i mars 2020 har påvirket årsregnskapet for 2020. Flere av våre planlagte aktiviteter ble avlyst. Det innebar reduserte inntekter. Men utgiftene ble også lavere. Pandemien påvirket omsetningen, men påvirket ikke årsresultatet negativt.

Pandemien har ikke skapt usikkerhet om organisasjonens evne til videre drift.

Inntektene som ble redusert som følge av avlysningene har motsvar i reduserte utgifter og kompensasjon ved inntektsbortfall. Det kan være en usikkerhet knyttet til omsetningen i 2021, men ikke av en slik art at det på noen som helst måte skal påvirke organisasjonens eksistens.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om videre drift.

BDO AS
Inger Bang Lunds vei 4
5059 Bergen

Uavhengig revisors beretning

Til årsmøtet i Fagrådet - Rusfeltets Hovedorganisasjon

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Fagrådet - Rusfeltets Hovedorganisasjon.

Årsregnskapet består av: <ul style="list-style-type: none">Balanse per 31. desember 2020Resultatregnskap for 2020Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.	Etter vår mening: <p>Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2020, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.</p>
---	---

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av Årsmelding 2020 - 2021, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon identifisert ovenfor med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi, på bakgrunn av arbeidet vi har utført, konkluderer med at disse andre opplysningene inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å uttale oss om dette. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

BDO AS

Solveig Bø Dalstø
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Solveig Bø Dalstø

Partner

På vegne av: BDO AS

Serienummer: 9578-5998-4-2391844

IP: 188.95.xxx.xxx

2021-03-25 22:06:24Z

Penneo Dokumentnøkkel: 7BQP-U-FIOI-X5D8L-FH05U-N30Z3-Y3D4A

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

Fagrådet –
**Rusfeltets
hovedorganisasjon**
rusfeltet.no

ÅRSMELDING 2020–2021
ÅRSREGNSKAP 2020